

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoSr/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4317212691
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4317212691.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovvej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobkyne: X. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., M. R. U. XXX/XX, zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Košice, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 807 598, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 24. januára 2018 č. k. 5Csr/1/2017-82 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, Bratislava, zriadený Záujmovým združením právnických osôb Asociácia pre arbitráž so sídlom Rusovská cesta 15, Bratislava, IČO: 45 744 971 sp. zn. SRSAspA 03463/15 zo dňa 22.06.2017. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalovaný poskytol žalobkyni dňa 18.04.2013 bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 200 eur s tým, že žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa zo spotrebiteľského úveru vo výške 160 eur. Žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť celkovú čiastku 360 eur do 21.02.2014. Vzala na vedomie, že výška RPMN bola vypočítaná v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvádzaného vo všeobecných podmienkach spotrebiteľského úveru, a to vo výške 102,45 %. Priemerná hodnota RPMN ku dňu podpisu zmluvy bola 36,73 %. Z rozhodcovskej zmluvy zo dňa 18.04.2013 vyplýva, že žalobkyňa a žalovaný uzatvorili rozhodcovskú zmluvu, podľa ktorej všetky spory vzniknuté zo zmluvy o úvere uzatvorenej dňa 18.04.2013 budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, alebo pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu a to Občianskeho súdneho poriadku. Vo veci bol vydaný rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž dňa 22.06.2017 pod sp. zn. SRSAspA 034463/15, kde žalobkyni bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanému 133 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,61 eura, ako aj poplatok v sume 24,75 eura. Tiež jej bola uložená povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33 eur, trovy mediačného konania vo výške 142,23 eura a poplatok za upomienku vo výške 10 eur. Tiež mala zaplatiť trovy rozhodcovského konania a to všetko v mesačných splátkach po 40 eur. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 3, § 4 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 45 ods. 1, 3 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ako aj ust. § 46 ods. 1, 2 a § 73 ods. 8 uvedeného zákona, ust. § 1, § 2, § 9,

§ 11 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, ust. § 52, § 53 OZ. Z vykonaného dokazovania mal za nesporné, že medzi stranami sporu vznikol spotrebiteľsko-právny vzťah a uzatvorenú zmluvu o úvere súd posudzoval ako zmluvu spotrebiteľskú v zmysle § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. Následne preskúmal uzavretú úverovú zmluvu z hľadiska jej obsahových náležitostí a to predovšetkým § 9 ods. 2 a zistil, že v úverovej zmluve podľa názoru, je v nesprávnej výške uvedená sadzba úveru, pretože mal tam byť zahrnutý aj tzv. administratívny poplatok. Podľa názoru súdu, ide tak o „skrytý úrok“, pričom takýmto postupom žalovaný obchádza zákon, a preto takýto poplatok mal byť zahrnutý pri určení výšky úrokovej sadzby. Stotožnil sa s tvrdením žalobkyne, že RPMN v skutočnosti za takýchto podmienok bola vo výške 307,27 % a ročná úroková miera 102,44 %. Z týchto dôvodov preto považoval podľa § 11 ods. 1 písm. b/ a d/ úver za bezúročný a bez poplatkový a žalovanému vznikol len nárok na zaplatenie sumy 200 eur, pričom žalobkyňa zaplatila celkovo 270 eur. Pokiaľ ide o rozhodcovskú zmluvu konštatoval, že táto bola pripravená na vopred formulovanom tlačive, ktorú vypracoval žalovaný s tým, že sa tam dopĺňali určité údaje o osobe žalobkyne a úverovej zmluve, na ktorú sa mala takáto rozhodcovská dohoda vzťahovať. S účinnosťou od 01.01.2015 bol zavedený do právneho poriadku zákon č. 335/2014 Z. z. o rozhodcovsko-spotrebiteľskom konaní, z ktorého prechodným ustanovením vyplýva, že rozhodcovská zmluva, ktorá bola uzavretá pred účinnosťou tohto právneho predpisu sa podľa § 73 ods. 3 zákona spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia, avšak rozhodcovské konanie, ako aj predmetný rozhodcovský rozsudok sa budú spravovať ustanoveniami zák. č. 335/2014 Z. z. Medzi stranami sporu bolo sporné, či rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne alebo nie, a či teda rozhodcovský súd mal právomoc rozhodnúť o nároku, ktorý si v rozhodcovskom konaní uplatnil žalovaný voči žalobkyňi. V rozhodcovskej zmluve sa strany sporu dohodli, že spory, ktoré súvisia so zmluvou o úvere budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní, alebo v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom, ktorý určil žalovaný. Z takto formulovanej rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že v prípade, ak by podával návrh na začatie rozhodcovského konania žalovaný ako dodávateľ, tak žalobkyňa ako slabšia zmluvná strana, teda spotrebiteľ, bola nútená podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, pričom ust. § 53 ods. 4 OZ, ktoré upravuje aj problematiku rozhodcovskej zmluvy, sa má vykladať z pohľadu spotrebiteľa tak, aby bola zabezpečená ochrana jeho práv. Spotrebiteľ mal tak iluzórnu a domnelú možnosť voľby pri výbere súdu, ktorý bude prejednávať spory vyplývajúce z uzavretej zmluvy o úvere. Súd tak dospel k názoru, že žalovaný predložil účelovo dohodnutú rozhodcovskú zmluvu spotrebiteľovi, ktorý nepozná pravidlá rozhodcovského konania, nevenuje takejto rozhodcovskej zmluve dostatočnú pozornosť a zneužíva tak nevedomosť spotrebiteľa pri vyjednávaní podmienok zmluvného vzťahu s tým, že takéto konanie je v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 OZ a nemôže na tom nič meniť ani skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá na samostatnom liste papiera a spotrebiteľ mal možnosť odstúpiť od uzavretia takejto zmluvy do 10 dní. Žalovaný tak neunesol dôkazné bremeno, že by so spotrebiteľom individuálne dojednal takúto rozhodcovskú zmluvu. Súd preto ex offio skúmal túto rozhodcovskú zmluvu a dospel k záveru, že má charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. r/ OZ, v dôsledku čoho je neplatná. Súd preto zrušil rozhodcovský rozsudok podľa § 45 ods. 1 písm. e/ zák. č. 335/2014 Z. z. a to z dôvodu, že rozhodcovský súd nemal právomoc rozhodovať o nároku, ktorý si uplatnil v rozhodcovskom konaní žalovaný voči žalobkyňi. Pre zrušenie rozhodcovského rozsudku bol naplnený aj dôvod podľa § 45 ods. 1 písm. i/ zák. č. 335/2014 Z. z., pretože rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s predpismi na ochranu spotrebiteľa, a tiež nesprávne posúdil úverovú zmluvu a poskytnutý úver, pretože ten z vyššie uvedených dôvodov považoval súd za bezúročný a za bezpoplatkový. Tiež existuje dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku aj v zmysle ust. § 45 ods. 1 písm. l/ zák. č. 335/2014 Z. z., pretože zmluva o úvere bola bezúročná a bez poplatkov a rozhodcovský súd tak nesprávne právne vec posúdil, pretože vo svojom rozhodnutí priznal dohodnuté úroky, resp. poplatky, na ktoré žalovaný nemal nárok. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a keďže žalobkyňa bola úspešná v celom rozsahu, priznal jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalovaný a domáhal sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako odvolacie dôvody uviedol ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP. Čo sa týka skutkového stavu uviedol, že žalobkyňa v postavení dlžníka uzatvorila so žalovaným v postavení veriteľa dňa 19.06.2013 zmluvu o úvere, na základe ktorej jej poskytol úver vo výške 300 eur a žalobkyňa sa zaviazala poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 264 eur s termínom splatnosti dňa 23.06.2014. Tiež požiadala o plnenie v splátkach, na základe čoho uzatvorila žalobkyňa so žalovaným dohodu o plnení v splátkach, na základe ktorej sa žalobkyňa zaviazala sumu vo výške 564 eur vrátiť v 12. pravidelných mesačných splátkach po 47 eur, počnúc

dňom 23.07.2013. Žalovaný uplatnil svoje nároky vyplývajúce zo zmluvy pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý vydal dňa 24.01.2018 rozhodcovský rozsudok pod sp. zn. 5Csr/1/2017. Mal za to, že súd nesprávne posúdil predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov, nakoľko obsahuje všetky obligatórne náležitosti vyžadované Zákonom o spotrebiteľských úveroch a teda všetky taxatívne náležitosti uvedené v Zákone o spotrebiteľských úveroch, ktorých absencia má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť. Čo sa týka rozhodcovskej zmluvy mal za to, že rozhodcovská zmluva, ktorá bola uzatvorená na samostatnom liste nie je neprijateľnou podmienkou. Je zrejmé, že žalobkyňa so žalovaným uzatvorili nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, z toho dôvodu neprichádza do úvahy ani aplikácia ust. § 53 ods. 4 písm. r/ OZ. Táto nevýhradná rozhodcovská doložka umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Je presvedčený, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne v zmysle platných právnych predpisov a nemožno mať žiadne pochybnosti o jej legitímnosti a taktiež nemožno mať pochybnosť o spôsobilosti rozhodcovského rozsudku, pretože ho vydal orgán, ktorého právomoc bola založená rozhodcovskou zmluvou. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30.10.2009 sp. zn. 33Cdo/2675/2007, ktorým bola potvrdená prípustnosť rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských sporoch. Žalovaný má za to, že vzhľadom na platnosť dojedanej rozhodcovskej zmluvy právomoc rozhodcovského súdu a skutočnosť vyššie uvádzané, nemožno mať pochybnosti o legitímnosti vydaného rozhodcovského rozsudku. V závere poukázal na to, že žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení, ktorý je nevyhnutným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby. Má za to, že v danom prípade nie je daný stav objektívnej právnej neistoty, pretože žalobkyňa uhradila záväzky vyplývajúce zo zmluvy v plnom rozsahu, a preto aj samotné zrušenie rozhodcovského rozsudku by nemalo žiadne právne následky na existujúci právny stav.

4. K odvolaniu sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, prípadne odvolanie žalovaného ako oneskorené odmietnuť. Z odvolania žalovaného vyplýva, že rozsudok mu bol doručený dňa 22.03.2018, od nasledujúceho dňa začala plynúť zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania, ktorá uplynula 06.04.2018 a žalovaný podal svoje odvolanie až dňa 09.04.2018, to znamená, že žalovaný svoje odvolanie podal oneskorene, a preto žiadal, aby ho odvolací súd odmietol. K posúdeniu zmluvy o úvere uviedol, že zmluva podľa zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch podľa § 9 ods. 2 písm. j/ musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy a uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet RPMN a podľa § 11 ods. 1 písm. d/ sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávna RPMN v neprospech spotrebiteľa. V rámci poskytovania informácii spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy dostane spotrebiteľ od žalovaného informáciu o RPMN úveru splatného jednou splátkou. Uvedená RPMN je v prípade splatenia úveru jednou splátkou nižšia ako RPMN úveru splatného vo viacerých splátkach. K uzavretiu dohody o plnení v splátkach spotrebiteľ pristúpi, keďže sa domnieva, že sa nemení výhodnosť jeho úveru. V danom prípade ide o nekalú obchodnú praktiku, na ktorú poukázalo aj rozhodnutie Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo dňa 07.06.2016 vydané pod č. GUV-709/2016. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia krajských a okresných súdov, pričom podľa jeho názoru predmetná úverová zmluva neobsahuje hneď niekoľko náležitostí vyžadovaných Zákonom o spotrebiteľských úveroch, na základe čoho je potrebné túto považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Administratívny poplatok dojednaný v predmetnej úverovej zmluve bez bližšieho podpisu a dôvodnosti tohto poplatku tak musí byť právnym úkonom neplatný z dôvodu rozporu s ust. § 39 OZ pre obchádzanie zákona, resp. pre priamy rozpor s dobrými mravmi. Čo sa týka rozhodcovskej zmluvy, jedná sa zjavnú nerovnováhu medzi podnikateľom a spotrebiteľom a neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože žalovaný si priamo a autoritatívne v predformulovanej rozhodcovskej zmluve určil pre prípad vzniku sporu z predmetnej zmluvy možnosť výberu, či prípadný spor predloží Stálemu rozhodcovskému súdu alebo príslušnému všeobecnému súdu Slovenskej republiky. V konečnom dôsledku ide o žalovaného, ktorý má eminentný záujem na tom, aby spory so spotrebiteľmi riešené pred rozhodcovským súdom, pred ktorým bude jeho postavenie oveľa výhodnejšie, než by tomu bolo pred všeobecným súdom Slovenskej republiky. Takáto rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Opätovne poukázal na rôzne rozhodnutia krajských súdov, ako aj uznesenie Najvyššieho súdu SR z ktorých vyvodil, že z takéhoto neplatného právneho aktu nemohla byť daná právomoc pre rozhodnutie sporu rozhodcovským súdom, ktorý vydal v predmetnom konaní napádaný rozhodcovský rozsudok. K naliehavému právnemu záujmu uviedol, že v prípade predmetnej žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku nejde o určovaciu žalobu v zmysle ust. § 137 písm. c/ CSP, ale ide o žalobu podľa ust. § 137 písm. d/ CSP, podľa ktorého žalobou možno požadovať,

aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti vyplývajúcej z osobitného predpisu. Pre takýto typ žaloby nie je potrebné preukázanie existencie naliehavého právneho záujmu na rozhodnutí vo veci, preto žiadal, že v prípade, ak súd neodmietne odvolanie, aby rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

5. K vyjadreniu žalobkyne sa opätovne vyjadril žalovaný, ktorý i naďalej žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Nesúhlasil s tým, že by rozhodcovská zmluva predstavovala neprijateľnú zmluvnú podmienku. Táto sa nachádza na samostatnom liste papiera, kde je veľkými písmenami určené, že sa jedná o rozhodcovskú zmluvu. Žalobkyňa nebola žiadny spôsobom k podpisu rozhodcovskej zmluvy donútená a podpis učinila bez akéhokoľvek psychického, či fyzického násillia. Skutočnosť, že žalobkyňa kvalifikovaným spôsobom prejavila vôľu uzatvoriť predmetnú rozhodcovskú zmluvu ešte sama o sebe nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

6. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že s tvrdeniami žalovaného vo vyjadrení nesúhlasí, aj naďalej trvá na svojom podanom vyjadrení, ako i na ostatných tvrdeniach obsiahnutých v iných písomných podaniach. Naďalej trvala na tom, že žalobkyňa pri uzatváraní rozhodcovskej zmluvy nebola nijakým spôsobom poučená o uvedených skutočnostiach, a ako osoba bez náležitého vzdelania nedokázala posúdiť súlad predloženej rozhodcovskej zmluvy so zákonom.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len CSP) po zistení že odvolanie bolo podané stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané a v zákonom stanovenej lehote (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 363 a nasl. CSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 ods. 1 CSP, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania a s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

8. Podľa § 387 ods.1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP zakotvuje koncepciu zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie podľa § 220 ods. 2 CSP, ale obmedzí sa len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako neoddeliteľnej súčasť práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúce.

11. Odvolací súd v zmysle § 380 ods. 1 CSP, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, nakoľko bola jeho argumentácia vecne správna, objektívna, presvedčivá a v neposlednom rade v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmanej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 380 ods. 2 CSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že

pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

12. V danej veci odvolací súd preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, nezistil žiadne vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

13. Odvolací súd, rozhodujúc o odvolaní podanom žalovanou, súc viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalovanej, preskúmal v danej veci tak napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, konanie, ktoré mu predchádzalo a tiež dôvody odvolania a skonštatoval, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, jednotlivé dôkazy vyhodnotil a na ich závere vec aj správne právne posúdil. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že žalovaná sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvého stupňa nestotožňuje, neznamená, že jeho zdôvodnenie nezodpovedá požiadavkám, ktoré na túto časť rozhodnutia kladie vyššie citované zákonné ustanovenie. Súd prvého stupňa totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré určil, že rozhodcovská zmluva uzavretá medzi zmluvnými stranami, je neplatná. Odvolací súd sa s týmto odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil a preto na správnosť týchto dôvodov ďalej, podľa § 387 ods. 2 CSP, iba poukazuje.

14. S účinnosťou od 01. 01. 2015 bol prijatý nový zákon č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v § 73 ods. 1, 3 (prechodné ustanovenia) stanovil, že ak nie je ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1. januárom 2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 1. januárom 2015, zostávajú zachované. Rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. Z uvedeného vyplýva, že konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku neskončené do 31. 12. 2014 sa nedokončia podľa zákona č. 244/2002 Z.z., ale sa dokončia podľa nového špeciálneho zákona č. 335/2015Z.z. a iba rozhodcovskú zmluvu bude súd posudzovať podľa predpisov účinných v čase jej uzavretia.

15. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť, sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami, a to či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý.

16. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zrušil rozhodcovský rozsudok, keď dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou podmienkou spotrebiteľskej zmluvy, boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa. V danej veci preto správne súd prvej inštancie podrobil prieskumnej činnosti predovšetkým rozhodcovskú zmluvu uzavretú medzi stranami sporu dňa 18. 04. 2013, t.j. v deň, keď bola uzavretá aj zmluva o úvere. Súd prvej inštancie podrobným spôsobom v napadnutom rozsudku uviedol dôvody, pre ktoré predmetnú zmluvu vyhodnotil ako neplatný právny úkon, ktorý nebol uzavretý v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvej inštancie v plnom rozsahu stotožnil a na tieto dôvody ďalej poukazuje.

17. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd, vzhľadom aj na ďalšie námietky odvolateľa uvádza, že v ustanovení § 47 Zákona o rozhodcovskom konaní č. 335/2014 Z. z. je upravený ďalší postup súdu v prípade, že rozhodne o zrušení rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovská zmluva sa tak stáva bezpredmetnou a vec bude prejednaná a rozhodnutá v občianskom súdnom konaní, v rámci ktorého bude povinnosťou súdu prvého stupňa podrobiť zmluvné podmienky obsiahnuté v spotrebiteľskej zmluve tzv. súdnej kontrole a to v zmysle, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech navrhovateľa ako spotrebiteľa.

18. Zásadnou právnou otázkou v predmetnej veci je otázka, či Rozhodcovská zmluva k úverovej zmluve zo dňa 18. 04. 2013, na základe ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc, je platná. V zmluve sa účastníci vzťahu dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmienek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené:

a/ pred Stálym rozhodcovským súdom , ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde

b/ pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu.

Podľa takto dojednanej rozhodcovskej zmluvy, spory môžu byť riešené aj v súdnom konaní, avšak výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalujúcej strane. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie v tom smere, že ide o formulárovú zmluvu, ktorej možnosť žalobkyňa ovplyvniť nemala a ako sama uviedla, ani jej neporozumela. Bolo preto povinnosťou žalovaného, postup podľa tejto rozhodcovskej zmluvy žalobkyňi vysvetliť a oboznámiť ju s ňou. Odvolací súd dodáva, že už samotná forma, v akej je rozhodcovská zmluva napísaná, a to drobným, ťažko čitateľným husto popísaným textom, sama o sebe podstate sťažuje riadne oboznámenie sa spotrebiteľa s obsahom dojednání. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojim konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami. Napriek tomu, že predmetná rozhodcovská zmluva je uzavretá samostatne (neoddeliteľne však súvisí s úverovou zmluvou č. XXXXXXXXXX, preto ju možno považovať aj za rozhodcovskú doložku k tejto zmluve), pre platnosť rozhodcovskej zmluvy je podstatné, aby v nej bola podchytená vôľa oboch zmluvných strán uzavrieť takúto zmluvu. Z vyjadrenia žalobkyne, ako aj z jej následného správania, však vyplýva, že predmetnú rozhodcovskú zmluvu uzavrieť nemienila a nechcela, nakoľko jej sama ani neporozumela, čo v konečnom dôsledku preukázala aj tým, že podala žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

19. Ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka je svojim obsahom najbližšie problémovej rozhodcovskej zmluve. Uvedené ustanovenie sa má vykladať z pohľadu spotrebiteľa a jeho ochrany a nie z pohľadu dodávateľa. Ak by dodávateľ inicioval konanie na rozhodcovskom súde, je klauzula neprijateľná, ak nie je alternatíva daná pre spotrebiteľa, aby rozhodcovské konanie zastavil, alebo odsunul. Spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej zmluvy, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle citovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú. Pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej zmluvy. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, tak využíva, pre neho transparentný štátny súd. Odvolací súd pritom nepochybuje o tom, že spotrebiteľ, ktorý sa rozhodne osobitne individuálne vyjednať rozhodcovskú zmluvu, by aj reálne rozhodcovské konanie využil, pretože inak by jeho individuálne vyjednávanie nedávalo zmysel. Je na úvahu, či spotrebiteľa by napadla myšlienka namietať neprijateľnosť rozhodcovskej zmluvy. Tu je nutné objektívne posúdenie rozhodcovskej zmluvy a nie je rozhodujúca vôľa účastníka zmluvného vzťahu a v tomto zmysle ani jeho aktivita. Neprijateľná rozhodcovská doložka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ) a je povinnosťou nielen súdu, ale rozhodcu z tohto právneho posúdenia vyvodiť všetky právne dôsledky, a poskytnúť náležitú ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Neuniklo pozornosti odvolaciemu súdu, že rozhodca iba zriedkavo pristupuje k posúdeniu platného založenia vlastnej právomoci, resp. túto iba formalisticky skonštatuje ako danú. Aj toto konanie je právom nerešpektovania práv spotrebiteľov a absencia nestrannosti a nezáujatosti rozhodcu. Akceptovateľnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských veciach je treba zvoliť osobitným vyjednaním a nie nanútením arbitráže spotrebiteľovi. Na individuálne dojednanie je však potrebné rešpektovať a zachovať proces tvorby zmluvy ustanovený v Občianskom zákonníku. Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení ani vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste papiera. Zbavenie sa zodpovednosti za nekalú obchodnú prax pri nevhodnom predkladaní zmluvných podmienok argumentáciou, že spotrebiteľ mal byť bdely, odvolací súd neprijíma a odsudzuje ho ako

konanie hraničiace so zlým úmyslom v zmluvných vzťahoch. Je neakceptovateľné, aby porušovateľ práva presúval zodpovednosť na slabšieho a je vylúčené, aby za takýchto okolností súd akceptoval rozhodcovskú zmluvu.

20. Nepochybne je v danej veci možné konštatovať, že ide o vopred, dodávateľom naformulované zmluvné klauzuly, a je zrejmé, že spotrebiteľ nemôže takúto formulárovú zmluvu meniť. Na strane žalovaného je dôkazné bremeno preukázať, že spotrebiteľ, žalobkyňa, si individuálne vyjedнала rozhodcovské konanie. V tomto smere neboli doložené žiadne relevantné listinné dôkazy, podporujúce záver o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy. Nie žalobkyňa má dokázať, že nedošlo k individuálnemu vyjednaní, ale žalovaného zaťažovalo dôkazné bremeno túto situáciu preukázať. Ak by si žalobkyňa individuálne vyjedнала rozhodcovskú zmluvu, potom by muselo platiť, že si individuálne vyjedнала aj podmienky arbitráže. Žalovaný si dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky nespĺnil. Ak spotrebiteľ mal vyjednať na základe rozhodcovskej zmluvy súkromný proces, mal by nepochybne tieto pravidlá poznať. V spise však nie sú o tom žiadne dôkazy. Odvolací súd sa preto nestotožnil s tým, že rozhodcovská zmluva bola medzi stranami sporu individuálne dojednaná. Žalovaný s odbornou starostlivosťou musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania. Za situácie, že rozhodcovská zmluva, uzavretá medzi stranami sporu v deň uzavretia aj úverovej zmluvy, je absolútne neplatným právnym úkonom, účinky ktorej neplatnosti nastávajú od začiatku, nebolo možné na základe neplatného právneho úkonu vydať rozhodcovský rozsudok, nakoľko rozhodcovský súd nemal oprávnenie na vydanie rozhodnutia v dôsledku neplatnosti rozhodcovskej zmluvy.

21. Keďže odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku ustálil, že k zrušeniu rozhodcovského rozsudku došlo z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, ďalšie námietky žalovanej, týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci, považoval za bezpredmetné.

22. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej a v časti náhrady trov konania ako vecne správny s poukazom aj na dôvody uvedené v napadnutom rozhodnutí súdu prvého stupňa v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

23. Záverom odvolací súd len dodáva, že samotný odvolateľ vo svojom odvolaní pri opise rozhodujúcich skutočností uvedených pod bodom II. poukazuje na úplne inú úverovú zmluvu zo dňa 19.06.2013 a s úplne inými podmienkami, keďže medzi stranami sporu bola uzatvorená zmluva dňa 18.04.2013, čo svedčí len o tom, že odvolanie podáva paušálne vo všetkých obdobných veciach bez toho, aby si náležite objasnil skutkový stav medzi stranami sporu.

24. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 396 ods. 2 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v konaní úspešná, preto jej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. O výške trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 1 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Odvolací súd vec meritórne prejednal, pretože odvolanie bolo podané v zákonnej lehote. Rozsudok bol žalovanému doručený 22.03.2018, odvolanie bolo podané dňa 06.04.2018 elektronicky (piatok) a nasledujúci pracovný deň bolo zapísané na okresnom súde dňa 09.04.2018. Nie je pravdou tvrdenie žalobkyne, že by odvolanie bolo podané až 09.04.2018.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).